

хитове, а сватбарите танцуваха *кючек* в движение. При случай на музикантско събиране в гр. Гоце Делчев сме слушали изпълнение на *Небет*, *китка* от български фолклорни песенни мотиви от Югозападна България, *Таушан аваси*, *Осман паша* – “стара турска песен”, която се свири на *маса*, *Ески небетлери* – стари турски трапезни песни, *Кемал паша*, *Таксим*, *Маане*, *Кандрела* (бавен танц *деветка*, който се играе на *хоро* или на *кючек*), *Ширто* (македонско *хоро*, *четворка*), *Циганско маане*, *кючеци*, определяни като *Титаник*, *Ричи*, *Гайда*.

През последните две години според наблюденията ни на терен, Гоцеделчевският зурнаджийски репертоар търпи значителни промени. Остават част от старите местни танцови мелодии, но в пасивния репертоар на зурнаджиите. *Стара музика*, като *Ючаяк*, *Кушак*, *Таушан аваси*, *Бергама*, *Къснак*, се изпълнява рядко, на празници по желание на стари хора и при интерес от специалисти. Малко зурнаджии могат да ги изпълняват – някои, като турския танц *Бергама*, само двама-трима стари свирачи. Според зурнаджия от село Дъбница, помолен специално да изсвири тази мелодия, за последен път свирил *Бергама* преди десетина години, когато поставяли този забравен танц в турския ансамбъл към читалището. Днес никой не си спомнял стъпките и затова никой не го свирел. На турска сватба в село Блатска наблюдавахме как по време на свиренето, при смяна на нова със стара мелодия младите танцьори отстъпват място на стари жени, които знаят стъпките на *хората*. Обратно, когато музикантите засвирват популярни мелодии – хороводни македонски, родопски и *чалга*-версии, танцьорите се увеличават и преобладават младите.

Зурнаджийски репертоар от Разложко

Най-старите фонозаписи със зурнаджийска музика от Разлог са правени през 1960 г. от Иван Качулев – 9 мелодии, които се съхраняват в Архива на Института за изкуствознание: *Пий, юначе, благо вино*, *Старешката*, *Дайчово*, *Четворната*, *Лито хоро*, *Варай Кальо*, *Ръченица*, *Подухнаха пределските ветрове*, *Китка народни хора*.

На терен през 1992 г. в Разлог сме записвали *Родопско хоро*, *Мечканска*, *Албасан*, *Родопска мелодия* (мотив от песента *Руфинка болна легнала*), няколко *китки* с български мелодии – безмензурни и танцови, съчетаващи фолклорна музика от различни диалектни области (Македония, Родопите, Шоплука), зурнаджийски версии на ромски и сръбски етнопоп песни.

При интервюта с музиканти и наблюдения на празника Гергьовден в махалата в Разлог през 2001-2002 г. е регистриран репертоар, назован от зурнаджиите по следния начин: *Гайда*, *Ширто*, *Турския марш*, *Ганкино*, *Ръченица*, *Мори сокол пие*, *Ай да идем*, *Яно*, *Шумарско хоро*, *Касап*, *Арап*, *Гинка*, *Шопското*, *Небет*, *Ибиш ага болен лежи*, *Ела се свива*, *Сюнет*, *Гюреш*, *Алай*, *Чорбаджийско хоро*, *Разложко право хоро*, *Пусти останали разложки ергени*, *Църномиоко ергенче*, *Дуйни ми, тих ветрец*, *Пределските ветрове*, *Покачи се*, *Марийче*, *Цигански кючек*, *Засвирили са кавали*, *Алише ле*, *Алише*, *Кушия*, *На къна*. Освен назования репертоар сме слушали и наблюдавали танцуване от роми на *хора* и *кючеци* под зурнаджийски съпровод. *Хората* са предимно прави, по мелодиите на популярни в Разложко македонски песни и се изграждат като *китки*. По време на танцуване се сменя мелодията и се играе *хоро* със сложни стъпки, наречено от информаторите *Циганско хоро*. По желание на танцуващи мъже младите зурнаджии се сменят от по-възрастни и се изпълнява бавно